

художній площині ліричного твору. Заслуговує на увагу й розроблена автором класифікація генологічних типів адресованої лірики.

У четвертому розділі «Жанрово-тематичні модифікації адресованої лірики» автором обґрунтовані теоретичні підстави для класифікації жанрово-тематичних різновидів послання, присвяти та віршованого листа. Критерієм для подібної класифікації виступає принцип авторської адресної настанови, по-різному декларований у кожній із заявлених жанрово-тематичних модифікацій. Розроблену модель класифікації автор доповнює узагальненням основних етапів становлення жанрових форм адресованої лірики в українській поезії XIX – XX століть.

У п'ятому розділі монографії «Об'єктно-суб'єктна структура комунікативної організації адресованої лірики» спостережено форми об'єктного вияву образу адресата, суб'єктного вияву образу автора й оцінно-аксіологічні моделі вираження авторської свідомості в українській адресованій ліриці XIX – XX століть. Особливо значимою і цікавою видається запропонована автором у цьому розділі класифікація структурно-семантичних типів внутрішньотекстового адресата ліричного твору, систематизована за трьома ознаками: 1) персоналізованості адресації; 2) суб'єктної належності адресації; 3) текстуального вияву адресації.

Монографічне дослідження загалом виконане на високому фаховому рівні, відрізняється послідовним та систематичним характером викладу думки, ґрунтовним та докладним опрацюванням порушених теоретичних проблем. Робота чітко продумана і внутрішньо вмотивована, містить багато слушних зауважень та спостережень, вдалих теоретичних знахідок.

У монографічному дослідженні В. М. Назарця чітко простежується актуальність, новизна дослідження, а також уміння автора оперувати фактичним матеріалом, робити власні висновки. Монографія В. М. Назарця «Жанрові модифікації української адресованої лірики» стане вагомим внеском у розбудову теоретичних позицій сучасного літературознавства.

**Ангеліна Ломакіна,
Аліна Лісневська**

В авангарді українського літературознавства

Завзята праця та служіння науковим ідеалам пройшли червоною лінією крізь життя відомого українського літературознавця, доктора філологічних наук, професора, декана філологічного факультету Тернопільського державного педагогічного університету імені В. Гнатюка Миколи Ткачука. Святкуючи 65-літній ювілей такої непересічної особистості, мимоволі замислюєшся над тим, що ця людина символізує цілу епоху, яка по-справжньому відкрила широкому загалу перлини нашої національної літератури.

Перу Миколи Ткачука належить близько 200 наукових праць, 20 із яких складають ґрунтовні монографії. Завдяки видатному науковцю сучасне літературознавство має фундамент для глибшого вивчення творчості Івана Франка, Івана Котляревського, Маркіяна Шашкевича та української поезії і прози в цілому. Він є абсолютно унікальним фахівцем. Ніколи не дозволяючи собі дивитися на будь-яке явище літератури однобоко або ж суб'єктивно, Микола Ткачук водночас якось по-батьківськи співчував ліричним героям, про яких писав.

Ще 5 років тому, коли наукова спільнота святкувала 60 років з дня народження Миколи Ткачука, зародилася ідея того, щоб створити книжку, яка б гідно віншувала ювіляра, чії праці стали справжнім дороговказом для молодих філологів. І ось цього року, саме до 65 річниці, вдалося підготувати та видати збірник «Життя зі словом», який вміло упорядкували Микола Зимомря, Іван Зимомря та Олександр Ткачук. До створення цієї праці, крім видатних українських вчених, долучилися ще й польські дослідники. Адаже Микола Ткачук відомий і за межами України. Книжка містить статті про творчість ученого, а також дослідження, які охоплюють багато аспектів сучасного літературознавства та україністики. Презентація збірки пройшла у Київському університеті імені Бориса Грінченка за ініціативи кафедри української літератури, компаративістики і соціальних комунікацій.

На зустрічі зібралось гроно видатних українських вчених, які є великими поціновувачами роботи Миколи Ткачука. Модерував зустріч професор Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка Микола Зимомря, якому належить загальна редакція збірника «Життя зі словом», а також ґрунтовна передмова «Наука як чин служіння. Слово про Миколу Ткачука». Творчий доробок представили член-кореспондент НАН України Микола Сулима (Інститут літератури імені Тараса Шевченка), доктори філологічних наук Ярослав Поліщук, Олена Єременко та ін. Видатні українські фахівці привітали ювіляра та тепло відгукнулися про книгу. Микола Сулима справедливо відмітив, що «цю збірку можна сміливо показувати людям» та зазначив важливість створення такого роду наукових праць. Присутні вчені, переважно автори вміщених у книгу статей, також високо оцінили збірник та відзначили заслуги Миколи Ткачука перед українським літературознавством. Зокрема, професор Микола Васьків висловив загальну думку про те, що «саме Ткачук зумів «схопити» сутність Івана Франка і, тому завдяки йому ми маємо потужний пласт «франкознавства».

Коли фахівець з певної галузі знань оцінює науковий здобуток свого колеги, це видається явищем буденним та таким, яке розуміється само собою. Проте для будь-якого науковця найціннішим є практичне використання його праць молодими фахівцями, не кажучи вже про банальну зацікавленість пересічних аматорів. Тому найприємнішою несподіванкою презентації збірника «Життя зі словом» стали висловлювання присутніх на зустрічі студентів-грінченківців – Інни Мельник та Наталії Інедеркіної, які поділилися власними враженнями від прочитання наукової праці Миколи Ткачука «Естетична концепція людини в «Енеїді» І. Котляревського».

Тож ювіляр не залишився без заслуженої уваги та виголосив промову. Микола Ткачук розповідав про своє життя, наукові доробки, літературну діяльність, говорив про актуальні проблеми філології, справляючи враження безмежно мудрої та водночас скромної людини. Наприкінці відомий літературознавець озвучив, напевно, головну тезу зустрічі: «Треба любити українське слово... і тільки тоді, коли ми будемо його плекати усупереч всьому, нам ніякий ворог не страшний».